№ 89. Kraków 19 Kwietnia — Sroda. Rok 1854.

CZAS

Wychodzi w Krakowie codziennie o godzinie 8 1/2 rano, wyjąwszy Poniedziałki i dni następujące po świętach.

Cena:
W KRAKOWIE miesięczna 6 złp. — kwartalna 15 złp.
W KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 5 złr. m. k.

Przedpłata
przyjmuje się w księgarni JÓZEFA CZECHA przy Głównym Rynku N. 453.
Pieniądze przesyłają się *franco* pocztą wprost do BIÓRA EXPEDYCYI CZASU wyraziwszy na kopercie „prenumeracyjne pieniądze“.

Przyjmują się
OGŁOSZENIA, ROZPRAWY, ODEZWY wszelkiego rodzaju.
DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe rolnicze itp.
UWIADOMIENIA tyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą
od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 8 grp. następne po 3 grosze — z dopłatą po 10 krajcarów za każdą publikacyą na stępel rządowy.

Listy
niefrankowane nieprzyjmują się, wyjąwszy od stałych lub znanych korespondentów.
☛ Numer pojedyńczy kosztuje 10 groszy.

Kraków 18 kwietnia.

Gazeta Wiedeńska z d. 16 b. m. zawiera rozporządzenia c. k. ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, tudzież c. k. nadkomendy armii i c. k. naczelnéj władzy policyjnéj z d. 11 b. m. i r., z których jedno znosi stan oblężenia w Węgrzech i Województwie Serbskiém z Banatem Temeszskim, drugie zaś w królestwach Galicyi i Lodomeryi, tudzież W. Księstwie Krakowskiem i Księstwie Bukowińskiem. To ostatnie brzmi:

J. C. K. Apost. Mość najwyższém postanowieniem z d. 9 kwietnia r. b. raczył najłaskawiéj zarządzić:

1) Począwszy od d. 1go maja r. b. zniesionym będzie stan oblężenia w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, W. Księstwie Krakowskiem i Księstwie Bukowińskiem.

Z dniem przeto pomienionym, właściwe władze cywilne tudzież sądy w tych krajach mają wejść w regularny zakres przynależnego sobie działania i objąć przypadające sobie sprawy i czynności urzędowe, załatwiane dotychczas przez władze wojskowe i sądy wojenne.

2) Zaległe jeszcze obecnie lub ze spólnictwa wypływające dochodzenia sądów wojennych przeciwko osobom cywilnym mają być przez sądy wojenne o ile można z pośpiechem wykończone i załatwione.

***Bach* w. r., *Krauss* w. r., *Bamberg* w. r., *Kempen* w. r.**

Rozporządzenie znoszące stan oblężenia w Królestwie Węgierskiem, tudzież w Województwie Serbskiém i Banacie Temeszskim zawiera pierwsze dwa paragrafy tejże saméj osnowy co i rozporządzenie powyższe, oprócz zaś takowych, następujące jeszcze:

3) Aż do zupełnego wprowadzenia w życie nowych sądów cywilnych, następne karygodne czynności przez osoby nawet cywilne dokonane podpadają postępowaniu sądów wojennych:

a) Zbrodnie zdrady głównéj, obrazy majestatu, obrazy członków domu cesarskiego, naruszenia publicznéj spokojności, powstania i buntu (§§ 58 do 75 włącznie prawa karnego z d. 27go maja 1852 r.)

b) Przestępstwo zbiegowiska, jeźli przeciwko żandarmeryi lub c. k. straży policyjno wojskowéj służbę swoją wykonywającéj uczynionem będzie, zawezwanie do pomocy lub stawiania oporu (§ 279 do 284 wł. tegoż prawa karn.)

c) Przekroczenie ustnéj lub czynnéj obrazy o ile takowa wymierzoną jest przeciw c. k. żandarmeryi lub c. k. straży policyjno-wojskowéj kiedy tę służbę pełnią, albo też przeciw innym osobom należącym do stanu c. k. armii w czasie wykonywania służby (§§ 312 i 313 tegoż prawa karn.)

Sądy wojskowe winny przy sądzeniu i karaniu owych karygodnych czynności, trzymać się przepisów prawa karnego z d. 27go maja 1852 r.

4) O ile w pewnych częściach kraju istnieją jeszcze sądy doraźne wojskowe ku stłumieniu rabunku rozboju i podpalania, takowe pozostać mają aż do zupełnego wprowadzenia w życie nowych sądów cywilnych, o ile stan bezpieczeństwa nie zezwoli na wcześniejsze zniesienie tych sądów doraźnych.

Najwyższe te postanowienia podają się do publicznéj wiadomości z tém dodaniem, iż termin oznaczony w ustępach 3 i 4 do zupełnego wprowadzenia w czynność nowych sądów cywilnych, w którym takowe całkowity zakres działania swego obejmą, dodatkowo obwieszczonym zostanie.

Obwieszczenie powyższe znoszące stan oblężenia w kraju naszym, przyjęte w nim będzie z tém żywszą wdzięcznością i radością, iż jest ono nie tylko nowym objawem łaskawości monarszéj, ale nadto rzeczywistym dowodem zaufania Rządu, które też szczerze starano się pozyskać. Zaufanie Zwierzchności dla poddanych swoich, jest istotnym warunkiem téj harmonii, która działaniu pierwszéj siłę i skuteczność, drugim zaś spokój i pomyślność zapewnia. Zaufanie jest prawdziwą dla szczęścia kraju rękojmią. Wielka zatém wdzięczność należy się Monarsze, że nam zaufanie swoje tą nową łaską okazać raczył. Niewątpimy, że kraj nasz jak dotąd wszelkich dokładał starań, aby sobie zaufanie to zjednać potrafił, tak też i nadal postępowaniem i zachowaniem swojem uzna wyświadczoną mu łaskę i zaufaniu godnie odpowie.

Powtarzamy więc, że z prawdziwą radością witamy zniesienie stanu oblężenia, dodać wszakże możemy, że w mieście naszém czekaliśmy na tę chwilę z niecierpliwością, ale oraz spokojnie.

Pozorna ta sprzeczność uczuć jest bardzo naturalną. Czekaliśmy z niecierpliwością, jako na oznakę zaufania naszego Monarchy i dowód, że okoliczności nieszczęśliwe które zaprowadzenia tego stanu wymagały, przeminęły już dla monarchii, nie tylko same przez się ale i w opłakanych swoich skutkach. Czekaliśmy spokojnie, mieliśmy bowiem przekonanie, że usunięcie środka wyjątkowego było dla zwierzchności życzeniem równie gorącem jak i dla nas; a do spokojności téj przyczyniło się niemało postępowanie władzy wojskowéj, któréj umiarkowanie oględność i że tak powiemy dobra wola w zastósowywaniu surowych środków sobie powierzonych, uczyniły stan ten od chwili zaprowadzenia jego w styczniu 1849 r. jak można najznośniejszym dla miasta naszego mieszkańców. Bylibyśmy niewdzięcznymi, a niejestto w charakterze naszym, gdybyśmy jéj przy téj sposobności nieoddali słusznéj sprawiedliwości i niewynurzyli szczerego podziękowania.

Pomijając znowu domowe niby względy, ze stanowiska których poglądaliśmy na rozporządzenie z dnia 11go b. m., a zapatrując się na nie z ogólnego punktu widzenia, w obu aktach znoszących właśnie w chwili obecnéj stan oblężenia w dwóch najrozleglejszych krajach Monarchii, jako to w Węgrzech i Galicyi, widzimy fakt znaczenia européjskiego, widzimy jakoby demonstracyę w obec świata, jakoby najwymowniejszą odpowiedź na pogróżki jawne i skryte przeciw Austryi wymierzone, jakoby najwyraźniejsze zaprzeczenie owych niebezpieczeństw, które nieprzyjaciele jéj w łonie jéj upatrywać pragną. Rozporządzenie z dnia 11go kwietnia jest wielce znaczącą wskazówką w owéj polityce, na którą cała Europa zwrócone ma oczy — i słusznie, bo od jéj kierunku niezawodnie dalsze losy świata zawisły; jest nowym, a zdaje nam się najsilniejszym z dotychczasowych dowodów, że Austrya przy raz zajętém stanowisku obstaje, a które jedynie zdoła uchronić Europę od klęsk wojny powszechnéj; jest wreszcie najwidoczniejszém okazaniem własnéj potęgi, bo krok podobny w chwili najzawikłańszych zewnętrznych stosunków uczynić zdoła tylko państwo, które jest siebie pewném i przeświadczoném, iż o własnych siłach ostać się może, iż do nadzwyczajnych środków uciekać się niepotrzebuje, że owszem dobrowolnie onych się zrzeka.

O niedostatku w Galicyi pisze *Korespondencya Austryacka:*

Zbieg niepomyślnych okoliczności sprowadził tak w wschodniéj jak i w zachodniéj Galicyi niedostatek żywności, który jakkolwiek głównie przypisywanym być może licznym nieszczęściom elementarnym, niepomyślnemu żniwu tak w własnym kraju, jak i w sąsiedniém Królestwie Polskiém, nakoniec rozporządzonemu przez rząd ces. rosyjski zakazowi wywozu zboża z tegoż Królestwa, to przecież w znacznéj także części pochodzi z wstrętu do roboty, niektórych warstw tamecznéj ludności.

W celu wsparcia dotkniętych tym niedostatkiem we wschodnich Galicyi obwodach J. C. K. Apost. Mość rozporządzeniem z dnia 26 lutego b. r. najłaskawiéj zezwolić raczył na udzielenie ze skarbu państwa summy 60,000 złr., jako zaliczki na wsparcie najwięcéj potrzebujących, za procentem 4%, obok zaręczenia i solidarnego zobowiązania się gmin do zwrotu téj summy za rok lub najdaléj 2 lata, i pod warunkiem, że wypłaty za zapomogi udzielone z aerarialnych zapasów otrąb, tymczasowo z wspomnionego forszusu pokrytemi być mające, zwrócone zostaną przez galicyjski fundusz wsparcia poddanych, na którym w ogóle ciąży ten obowiązek, skoro tylko fundusz rzeczony do sił przyjdzie.

Dla zachodnich obwodów Galicyi J. C. K. Apost. Mość raczył pod temi samemi warunkami i na ten sam cel, rozporządzeniem z dnia 13 marca b. r. zasygnować takiż forszus w kwocie 20,000 złr.

Ważną jest również w tym względzie okoliczność, że w krakowskim obwodzie, gdzie dotąd handel zbożowy związany był koncesyami, uwolniony został od takowych, zgodnie z zasadami we wszystkich innych krajach monarchii obowiązującemi.

Nadto Prezydent krajowy krakowskiego obwodu rządowego, zarządził zaprowadzenie w tymże obwodzie śpichrzów gromadzkich, które w tak nieurodzajnych latach nieodzownie okazują się potrzebnemi; i urządzenie zakładów tego rodzaju znacznie już postąpiło.

W Bukowinie niebyło dotąd potrzeby specyalnych rozporządzeń, do téj chwili bowiem niedostatek żywności w tym kraju uczuć się niedał.

Korespondencya Czasu.

Wiedeń 16 kwietnia.

ꝏ W świecie politycznym nowa cisza. Protokół ostatni już wszedł do rzędu aktów dyplomatycznych jak dwa poprzednie, bez żadnego wyłącznego znaczenia. Lord Clarendon wyraził się o nim w parlamencie dość zimno. Protokół nie jest konwencyą i nie wychodzi za granice moralnego zobowiązania się. Gabinet rosyjski przyjmie go spokojnie. Tutejszego rosyjskiego poselstwa stosunki do rządu i gabinetu austryackiego są tak dobre jak przedtem. Przekonanie, że przyrzeczenia i zobowiązania zobopólne w Ołomuńcu, muszą być z obu stron dotrzymanemi, utrzymuje się i służy ciągle ludziom politycznym za normę w dalszych rachubach. Zajęcie Serbii i Bośnii przez wojska austryackie było przewidzianem i nie będzie źle przyjętem w Petersburgu. Partya anti-rosyjska zdaje się, że się chwieje. Pan Warrens zapowiada, że się od swego dziennika będzie może musiał usunąć. Pisze on teraz broszurę w odpowiedzi na ostatnie dziełko hr. Fiequelmont.

Mówią tu ogólnie, że przy zaślubinach N. Pana wyjdzie amnestya za ostatnie przestępstwa polityczne, w któréj wychodźcy tak węgierscy jak włoscy mają być objętymi.

Po świętach rozpoczną się roboty na rozmaitych punktach miasta do uroczystości przyjęcia przyszłéj Cesarzowéj. Na *Graben* będzie trybuna publiczna na 1000 osób. Miejsca w niéj kosztują 15, 10 i 5 złr. Dochód ten przeznaczonym jest na ubogich.

Pan Muchin konsul rosyjski w Belgradzie znajduje się tu od dni kilku.

Berlin 16 kwietnia.

† Miałem racyą powątpiewać o osnowie protokułu wiedeńskiego z 9go b. m. w formie podanéj przez *Lloyda*, mianowicie o zastrzeżeniu wzajemnem czterech mocarstw, wedle którego żadnemu z nich nie miało być wolno wchodzić w jakiekolwiek układy z Rosyą bez wiedzy drugich. Rzeczony protokół składa się z trzech paragrafów: 1) utrzymanie integralności Turcyi, 2) konieczność ewakuacyi Księstw Naddunajskich, 3) ustalenie religijnych i politycznych praw chrześcian w myśli objawionych przez Sułtana chęci. Całe więc znaczenie protokułu i opierane na nim rozumowania *Lloyda* i w ogóle organów, które walczą w interesie koalicyi zachodnio-tureckiéj, są tylko odgłosem chęci dziennikarskich; stanowisko państw interesowanych pozostaje takiem, jakiem było, to jest, że zgodne z sobą co do ostatecznych celów wojny, na wspomnianym protokule oprzeć mogą każdéj chwili przyszłe co do pokoju układy, jeżeli w ogóle osnowa protokułu przyda się

jeszcze na co, pod nieprzewidzianemi następstwami, które skutkiem wojny właśnie na Turcyą zwalić się mogą. Zresztą kopia powyższego protokułu była wręczoną rosyjskiemu i tureckiemu posłowi w Wiednia.

Ważniejszym jest projekt przymierza układającego się obecnie pomiędzy Austryą i Prusami. Projekt ten przedstawia nie małe trudności, skoro nie przyszło dotąd do porozumienia się. Prawdopodobne punkta sporne były dawniéj wyszczególnione. Austrya pragnie zachować wolność decyzyi co do czynnego wmieszania się, Prusy co do utrzymania się na stanowisku neutralném. Chodzi o ściśle oznaczenie wszystkich takich przypadków, w których wspólność działania była koniecznym obowiązkiem. Obecność Księcia Jerzego meklemburgskiego w Berlinie nie jest zapewne bez wpływu na trudność porozumienia się. Zachód i Rosya mają głównie zwrócone oczy na państwa niemieckie, bo któż zaprzeczy, że od nich w wielkiéj części losy wojny i koniec sporu zależy. Lecz Rosya nie traci czasu, idzie naprzód, gromadzi coraz większe siły, gotuje się do boju choćby przeciwko całemu światu; Zachód czyni na pozór toż samo; mowy, toasty, odezwy brzmią nadzwyczaj szumnie, flota nawet patrzy od pół roku z Bejkos na burze morza Czarnego, popłynęła teraz nawet ku Warnie, druga znajduje się już na morzu Baltyckiem, pożeglowała już, jak donoszą, blokować porty rosyjskie; — blokować? z 4000 dział? Czynu! czynu! woła cała zachodnio-tureckiéj koalicyi prasa; czynu! czynu! woła zapewne tajemnie na Rosyą podziemna dyplomacya, aby skróciła umierającemu męki konania, zanim Europa moszusem cywilizacyi swojéj zdąży pokrzepić siły jego. Przeciąganie się wątpliwego stanowiska państw niemieckich przynosi rzeczywiście Rosyi niezmierną korzyść, a trzyma w zawieszeniu stanowcze działanie Zachodu, który nie chciałby się tak dalece zaangażować, aby bez rezultatu, a może z hańbą cofać się musiał, gdyby na raz z trzema miał do czynienia. Były zapewne w tym czasie ważne jakieś kwestye przedmiotem obrad gabinetu, bo dziś znów wzięło górę przekonanie opinii publicznéj, że Prusy oręża swego nigdy przeciwko Rosyi nie obrócą. Dzienniki angielskie drukują w całości mowy opozycyi sejmu pruskiego, mianowicie głos p. Vinckego. Zapominają o tém, że projekt pożyczki przyjęty był „sans phrase," a liczba tych, którzy z p. Vinckem przeciwko niemu głosowali, wynosiła tylko trzydziestu. Rząd jest panem sytuacyi i nie będzie się pytał o opinią opozycyi.

Święta wielkanocne zaprowadziły zresztą wielką ciszę w polityce. U protestantów poczynają się one już od Wielkiego Piątku, który to dzień bywa u nich najuroczyściéj obchodzony. Nie jest to jednak dzień wesołości lecz żałoby. Wszystkie teatra i lokale publiczne w tym dniu zamknięte. Muzyka tylko kościelna dozwolona, i oratorya ściągają liczną publiczność do kościołów. Rzadko też święta wielkanocne były tak piękne jak tego roku. Pogoda nieporównana, ciepło prawie letnie, żadnego obłoku na niebie, żadnego wiatru. Można zapomnieć, że burze wiszą nad światem. Polaków mało w Berlinie pozostało na święta. Małe towarzystwo zebrało się na święconem u pani Stablewskiéj z Zalesia, która tu mieszka dla wychowania córki i siostrzenic. Ostatni koncert Wieniawskich w domu opery był równie świetny jak poprzedzające. Uzyskali oni paszport za granicę jeszcze na rok jeden. Udadzą się stąd do Królewca, a na śty Jan będą w Poznaniu.

Paryż 12 kwietnia.

W tych dniach giełda paryska spadła znacznie pod wpływem pogłosek o pobiciu Turków. Zaprzeczenie *Monitora* niemogło jéj uspokoić. Prywatne listy wystawiały rzeczy w czarnych kolorach. Jeden jenerał pisał, że Omer pasza, zbyt rozciągnięty na swéj linii, nie może wstrzymać Rosyan; że Stambuł i ambasadorowie są strwożeni i że tylko ci, których słuchać i użyć nie chciano, znajdowali niejaką satysfakcyą, chociaż satysfakcyą negacyjną. List ten był widocznie przesadzony i pisany pod wpływem żalu i interesu. Zaiste Omer pasza nie jest wstanie powstrzymać Rosyan; Rosyanie mogliby zająć Bałkany przed wystąpieniem armii francusko-angielskiéj; ale wejście Austryi do Serbii i Bośnii z przyzwoleniem Turcyi, nie może tylko rzeczy na korzyść Turcyi obrócić. Twierdzenie listu jenerała o któr ém mówią, aby wejście Austryi do Serbii i Bośni miało na celu podanie ręki powstaniu greckiemu, jest aż nadto widocznem oszczerstwem. Anglia i Francya są zadowolone z postępowania Austryi, co jest dowodem, że Austrya postępuje w dobréj wierze, stósownie do swych tradycyj i swéj polityki. Cokolwiek bądź, kryzys przez którą przechodzi Omer pasza, jest ważna, najlepsi strategicy nie mogą obrotu rzeczy przewidzieć, bo obrót rzeczy zależy więcéj od polityki niż strategii. Rękojmię przyszłości stanowi alians francusko-angielski; alians potężny, który wątpliwéj polityki nie ścierpi. Alians ten pozostawiał dotąd cokolwiek do życzenia, bo Napolen III., zrażony przeszłością i dawném usposobieniem Królowéj Wiktoryi, nie spieszył się z zawarciem traktatu. Dziś Napoleon III. otrzymawszy satysfakcye jakich pragnął, jest w trakcie podpisania traktatu, i może go już w téj chwili podpisał. Królowa Wiktorya uda się na bal, który hr. Walewski dnia 12go maja dać zamierza.

Książę Cambridge przybył wczoraj do Paryża i stanął w ambasadzie angielskiéj. Cesarz wysłał przeciw niemu do Calais swego adjutanta hr. Toulongeon. Przy wysiadaniu w Paryżu przyjął go marszałek Magnan, na czele batalionu żandarmeryi wyborczéj. O godzinie 9téj wieczorem, ks. Cambridge udał się w powozach cesarskich do Tulieryów a potém do Palais Royal. Tegoż samego dnia ks. Hieronim oddał mu wizytę. Dziś Cesarz daje dla niego rewią na Polu Marsowém. Z ks. Cambridge znajduje się lord Raglan i kilkunastu oficerów sztabu angielskiego. Część kawaleryi angielskiéj, która znajduje się we właściwéj Anglii, ma przejść przez Francyą, ta zaś, która się znajduje w Irlandyi, ma popłynąć morzem. Kapitan Johnson obmyśla środki transportu kawaleryi na rzekach Saonie i Rodanie. 200 majtków francuskich zostało posłanych do Londynu dla wzięcia w posesyą parowców zakupionych przez rząd francuski. Ogłoszenie korespondencyj sekretnych nie nauczyło rozumu ciemnych kapitanów greckich znajdujących się w Marsylii. Żaden z nich niechciał się podjąć transportowania amunicyi francuskiéj. Francya i Anglia muszą zrobić *grand coup* przeciw Grecyi, bo inaczéj Grecya może jéj dać pochop do korsarstwa. Dzisiejsze *Débaty* ogłaszają ważne szczegóły o firmanach tureckich dotyczących reform wewnętrznych. Chrześcianie mają nie być z nich zadowoleni. Anglicy są przekonani, że rozpoczęta wojna potrwa z lat kilka, co pokazuje, że na wszystkie poświęcenia są gotowi. Sekret operacyi sir Karola Napier jest zagadką, którą salony londyńskie i francuskie napróżno rozwiązać się starają. Sir Karol Napier ma swój własny nieodgadnięty tryb postępowania, który pokazał w Lizbonie, kiedy z szalupami zabrał całą flotę Don-Miguela. Stany-Zjednoczone wysyłają 200,000 broni do Europy. Dla kogo jest przeznaczona ta broń? niewiadomo. Rosya ma mieć zamiar użyć Irlandczyków, którzy byli transportowani do Australii, a którzy potém zbiegli do Stanów-Zjednoczonych, dla atakowania i zbuntowania Kanady.

Paryż 12 kwietnia.

P. Brenier wrócił z Włoch do Paryża. Zdaje się, że dopełnił swéj missyi, ale zdaje się także, że Cesarz, na przedłożenie p. Hübnera, dla dania nowego dowodu względności dla Austryi, go odwołał. — Rozprawy Izby berlińskiéj nad pożyczką, były bardzo tutaj czytane. — Wkrótce wyjdzie dzieło pod tytułem: *Mémoires d'un seigneur Russe ou tableau de la situation actuelle des nobles et des paysans, dans les provinces Russes.*

Nowiny wschodnie zajmują jedynie uwagę. Nowin wewnętrznych niema prawie żadnych. Książę Napoleon nie zatrzymał się w Lyonie. Dopiero w Marsylii zatrzyma się i przyjmie ucztę. P. Troplong ma zastąpić księcia Napoleona w prezydencyi komissyi wystawy przemysłowéj. Pałac wysjawy jest bliski ukończenia. Będzie to piękny gmach, szkoda tylko, że niszczy ogrodowość Pól Elizejskich. Od paru lat Pola Elizejskie tracą coraz bardziéj zieloność i postać ogrodową. Nowe domy wznoszą się i zamieniają ogród na prostą choć okazałą ulicę. Za kilka lat trzeba będzie chodzić do parku Bulońskiego na przechadzkę. Paryż rozpiera się i rozszerza. Jest to rzecz naturalna, bo dotąd był on bardzo ciasnym. Jeden służący polski, dawny żołnierz, dobrze raz zdefiniował Paryż. Kiedym się go pytał jak go znajduje, on mi odpowiedział: „Pięknie w nim, ale ciasno."

W końcu tego miesiąca panna Cruvelli wyjeżdża na urlop do Londynu. Da ona w Covent Garden 4 reprezentacye za 50,000 fr.

Paryż 12 kwietnia.

Wracam z rewii danéj na polu Marsowém dla księcia Cambridge. Pomimo deszczu, rewia wyprowadziła na wybrzeża Sekwany wielkie tłumy ludu. Po południu 25,000 wojska stało uszykowane na polu Marsowém. Piechota we trzy linie a jazda we dwie. O w pół do 1éj Cesarzowa w towarzystwie księcia Hieronima, udała się pojazdem do przeznaczonéj dla niéj trybuny w Ecole Militaire. Po niéj przejechała księżna Stefania Badeńska. Orszak cesarski udał się na rewią konno, ciągnąc stępa wzdłuż Sekwany. Jechała naprzód szpica Gidów; za nią Cesarz, mając po prawéj stronie księcia Cambridge. Książę Cambridge trzymał konia o pół głowy w tyle i wiele mówił, kiedy Cesarz zwyczajem swoim, był prawie milczącym. Książę Cambridge jest wysokiego wzrostu, liczy on lat 35 a nie 32 jak donosiłem. Za nim i Cesarzem jechał lord Raglan, stary i bez ręki, otoczony jenerałami tak francuzkiemi jak angielskiemi. Na widok orszaku francuzko-angielskiego lud wydawał przyjazne okrzyki. Po przejechaniu szeregów, orszak cesarski stanął przed Ecole Militaire; zagrzmiały działa i rozpoczęła się defilada. W czasie defilady, czas zupełnie się wypogodził.

Książę Cambridge i lord Raglan jedzą dzisiaj obiad w Tuileryach. Wieczorem udadzą się do opery na Westalkę i balet Jovita. Dzień odjazdu księcia Cambridge jest jeszcze niewiadomy. Pobyt tego księcia w Paryżu jest ważnym wypadkiem. Od r. 1814 żaden z panujących książąt angielskich niepostał w Paryżu. Królowa Wiktorya była tylko w Eu. Napoleon III. otrzymał co chciał od Anglii i postawił się z nią na równi. Teraz Francya może postępować z godnością z Anglią i uczestniczyć w kierunku wielkich wypadków.

N. Pan własnoręcznie podpisanym dyplomem potwierdził szlachectwo galicyjskie Feliksa, Kazimierza, Wiktora i Julia a braci Bochеńskich właścicieli dóbr w Galicyi.

N. Pan zamianował Dra Ferd. Webera zastępcę lekarza obwodowego w Żółkwi profesorem położnictwa przy zakładzie naukowym chirurgicznym we Lwowie, tudzież pierwszym lekarzem szpitalu położniczego tamże.

L. 124. Na mocy upoważnienia Wys. c. k. Prezydyum krajowego z d. 29 marca 1854 r. do L. 2414 odbędzie się pod kierunkiem c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego wystawa gospodarcza w Ułaszkowcach obw. Czortkowskiego, pod czas tamtejszego jarmarku d. 6 i następnych lipca b. r. Komisarzami do téj czynności mianowani zostali członkowie towarzystwa: JW. Krzysztof baron Błażowski, WW. Waleryan Podlewski, Jan Olechowski, Meliton Pieńczykowski, i Mieczysław Potocki.

Komitet zaprasza przeto wszystkich gospodarzy i posiadaczów celujących zwierząt domowych, jakoto: bydła rogatego, koni roboczych, owiec, nierogacizny, drobiu, narzędzi i machin rolniczych, zboża w ziarnie i mące, nasienia roślin okopowych, handlowych i pastewnych i innych wypłodów przemysłu gospodarskiego, aby takowe na wystawę ułaszkowiecką przyprowadzić chcieli i gorliwym udziałem wsparli usiłowania towarzystwa około ustalenia téj pożytecznéj instytucyi w naszym kraju.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.
We Lwowie d. 31 marca 1854 r.
L. Sapieha.

Wiedeń 15 kwietnia. Rozporządzenie ministerstw spraw wewn., sprawiedliwości i skarbu z d. 6 b. m. uzupełnia dawniejsze postanowienia tyczące się organizacyi politycznéj i sądowéj Węgier. Podział kraju na oddziały namiestnicze i władze komitatowe wszedł już w wykonanie w r. z. władze zaś okręgowe rozpoczną czynności swoje z d. 29 kwietnia r. b. Czas wejścia w czynność nowo organizowanych sądów później oznaczonym zostanie.

I. Obręb administracyjny namiestniczy Buda-Peszt dzieli się na 9 komitatów z siedzibami władz w następujących miastach: (Miasta Buda i Peszt zostają pod bezpośrednim zarządem namiestnictwa).

Peszt w komitacie peszteńsko-piliskim; Keczkemet w peszteńsko-solterskim; Stuhlweisenburg w kom. tegoż imienia; Gran podobnież; Miskolcz w Borsodzkim; Erlau w Heweskim; Szolnok w Szolnockim; Szegedyn w Czongradzkim; Jasbereny w obwodach Jazygów i Kumanów.

II. Obręb administracyjny Oedenburgski z wyjątkiem miasta Oedenburga zostającego pod bezpośrednim zarządem naczelnéj władzy dzieli się na 9 komitatów z siedliskiem władz:

Oedenburg w komitacie Oedenburgskim; Altenburg węgierski w Wieselburgskim; Steinamanger w Eisenburgskim; Zala Egerseg w Zalawskim; Kaposwar w Somodzkim; Fünfkirchen w Barańskim; Segsard w Tolnawskim; Wesprim w Wesprimskim; Raab w Raabskim.

III. Obręb administracyjny Presburgski prócz miasta Preszburga liczy 11 komitatów z władzami w miastach:

Preszburg w komitacie Preszburgskim; Tyrnawa w górno Nitrzańskim; Nitra w dolno Nitrzańskim; Trenczyn w Trenczyńskim; St. Miklos w Liptawskim; St. Marton w Arwa Turockim; Aranios-Maroth w Barskim; Nowa sól w Solskim; Iplysad w Hontskim; Balassa Dziarmath w Nowogradzkim; Komorn w Komornskim.

IV. Obręb administracyjny Koszycki liczy 8 komitatów z władzami w miastach:

Koszyce w Tornawskim komitacie; Rima-Szombath w Gömörskim; Lewocza w Spiskim; Preszów w Saroskim; Satoralia Ujhely w Zemplińskim; Unghwar w Ungerskim, Munkacz w Bereg Ugoczajskim; Sigeth w Marmaroszskim.

V. Obręb administracyjny W. Warażdyński dzieli się na 6 komitatów. Miasta przeznaczone dla władz są następujące:

W. Warażdya w komit. południowo Bihaczskim; Debreczyn w półn. Bichaczskim; Arad w Aradzkim; Dżiula w Bekesz Czanadzkim; Nagy-Kallo w Szabolckim; Satmar w Satmarskim.

Wiedeń 16 kwietnia. N. Pan zamianował pismem swojém gabinetowém z d. 14 b. m fmp. księcia Lobkowicza tajnym radzcą i ochmistrzem dworu przyszłéj Cesarzowéj, a owdowiałą hrabinę Zofię Esterhazy z domu księżn. Lichtenstein, ochmistrzynią tegoż dworu, nadawszy jéj zarazem prerogatywę wdowy po rzeczywistym tajnym radzcy.

— Dla uniknięcia jakowego wypadku lub przerwy i przeszkód w podróży dostojnéj Narzeczonéj N. Pana Dunajem z Linz do Wiednia w d. 22 b. m. nakazaném zostało, aby wyjąwszy nadzwyczajnych jakich okoliczności, żaden statek nie płynął w dniu owym Dunajem ani w górę ani też na dół.

— Parowcem przybyłym z Dalmacyi do Tryestu przyjechało 8go b. m. 35 wydalonych z kraju Czarnogórców, mężczyzn, kobiet i dzieci.

— Sąd wojskowy doraźny serbsko-banacki ogłosił na d. 5 b. m. wyrok skazujący Ferencza Szücs i Andrasa Csontos inaczéj Kiss zwanego, za rozbój publiczny na szubienicę. Wyrok ten w braku oprawcy wykonany został przez rozstrzelanie.

— W skutku nakazu gromadzenia wojsk w Horwacyi i Dalmacyi, pisze *Austria*, przewieziono od 24go stycznia po koniec lutego r. b. na południowéj kolei żelaznéj 34,157 ludzi, 3339 koni i 629 rozmaitego rodzaju sprzężaju wraz z działami i różnemi potrzebami wojennemi. Mimo niedogodnéj pory roku, wszystkie te pociągi prócz małych zwłok w d. 19 i 20 lutego śniegiem spowodowanych, odbyły się najregularniéj i bez najmniejszego wypadku. J. C. Mość raczył przeto objawić z tego powodu zadowolenie swoje, a wszystkie osoby służby przy téj kolei otrzymały z ministeryum handlu nagrody pieniężne. To pewna, że koleje nasze znacznie się przyczyniają do zruchomienia wojsk a zatem do podniesienia zaczepnych i odpornych sił państwa.

— Ministrowie spraw wewn. i sprawiedliwości postanowili rozporządzeniem z d. 11 b. m. aby urzędnicy właśnie teraz organizowanych urzędów okręgowych mieszanych (sądy stołowe w Węgrzech pretury w Dalmacyi) bez różnicy gałęzi służby nosili mundury przepisane dla urzędników ministerstwa spraw wewn. tojest z kołnierzami i wyłogami barwy morderowéj (tak zwanéj à la Pompadour), zaś urzędnicy sądów okręgowych, używali barwy ministerstwa sprawiedliwości tojest fijałkowéj. Rozporządzenie to obowiązuje we wszystkich krajach koronnych prócz król. Lombardzko-Weneckiego.

— Na mocy rozkazu N. Pana ministeryum spraw wewn. obwieściło, iż o ile płace pensyonowanych wojskowych ulegają podatkowi dochodowemu, dodatek gminny do tego podatku pobieranym być nie może.

Prusy.

Gazeta Vosa i *Gazeta Spenera* zawierają równocześnie zaprzeczenie *Gaz. Krzyżowéj* jakoby książe Pruski był członkiem komisyi, która się z fzm. bar. Hess naradza nad szczegołami wiadoméj konwencyi militarnéj austryacko-pruskiéj, a utrzymują iż książe nie bierze udziału w naradach nad polityczną częścią konwencyi. Upoważnieni jesteśmy oświadczyć, pisze każda z obu wzmiankowanych gazet, iż Jego Król. Wysokość Książę Pruski nie jest wcale członkiem żadnéj komisyi podobnéj, lecz że z najwyższego rozkazu o wszystkiem co się tyczy spraw politycznych lub militarnych zawiadamianym bywa, aby w obu tych kierunkach dawał swoje opinie i swoje zdanie; że zaś z tego powodu odbywają się narady między J. K. Wysokością a fzm. bar. Hess, to wypływa z saméj natury rzeczy.

Rossya.

Warszawa 15 kwietnia. NPan w skutku przedstawienia JO. księcia Namiestnika Królestwa, najmiłościwiej dozwolić raczył przebywającemu we Francyi wychodźcy polskiemu, Felixowi Stronczyńskiemu, powrócić do kraju, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia skonfiskowanego na rzecz skarbu majątku.

Reskrypt Cesarski, dany na imie jenerała-adjutanta księcia Gorczakowa.

Książe Michale Dmitrjewiczu! Swietną przeprawą przez Dunaj d. 11 b. m. wy uwieńczyliście Rosyjski oręż nową sławą. Dowodzone osobiście przez was wojska, przeprawiwszy się w trzech punktach na prawy brzeg téj rzeki, zdobyły szturmem niektóre reduty nieprzyjacielskie. Zdumieni ich szybkością Turcy, pierzchnęli i zostawili nam bez bitwy strzeżone przez 15sto-tysięczną załogę, twierdzę Tulczę i Maczyn. Widząc w tem zwycięstwie rękojmię przyszłych powodzeń przeciw wrogom świętéj wiary i ojczyzny, poruczam wam objawić walecznym naszym rycerzom i mężnym ich naczelnikom, serdeczne Moje podziękowanie. Jednocześnie z tem, w oznakę prawdziwéj Mojéj wdzięczności za chwalebne zasługi wasze, udzielając wam portret Mój, brylantami ozdobiony, dla noszenia w pętlicy, pozostaję dla was niezmiennie przychylnym.

Petersburgr 21 marca (v. s.) 1854 r. Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano, *Mikołaj.*

— Poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Stanów Zjedn. Ameryki północnéj przy dworze Petersburgskim Seymour złożył na d. 2 kwietnia listy swoje wierzytelne.

— *Lloyd* donosi przez swojego kaliskiego korespondenta, iż z powodu przejścia Dunaju przez wojska rosyjskie odprawionem zostało w Petersburgu uroczyste nabożeństwo, na którem znajdowała się cała rodzina cesarska i posłowie zagraniczni otrzymali zaproszenie, a mimo tego nie byli na niem ani poseł austryacki ani pruski.

— *Preus. Cor.* pisze, iż przez połączenie telegraficznych linij w Mysłowicach, korespondencye telegraficzne między Berlinem i Warszawą bezpośrednio się prowadzą, wszakże telegraf Królestwa Polskiego nie może być używanym do prywatnych depeszy, ale tylko wyłącznie do rządowych.

Kraje Nadbaltyckie.

Co do Szwecyi obudza się wątpliwość, czyli rząd będzie w stanie zachować ścisłą neutralność w obec wojny tuż u brzegów tego państwa prowadzonéj, a nadto w obec ockniçnéj między ludem żądzy opanowania napowrót Finlandyi. Dopóki wojna zdawała się ograniczać na terrytorium Turcyi naród nie mógł myśleć o żadnych dla siebie korzyściach, dziś wszakże pogłoska jakoby państwa zachodnie ofiarowały Szwecyi dawne jéj nadbaltyckie posiadłości przebiega po kraju i zaczyna poruszać umysły, a wpływ tego ruchu nie może i na rząd nieoddziaływać. Mniemanie dla tego słuszne czy niesłuszne zaczyna się rozpowszechniać, iż Szwecya lada chwila przejdzie otwarcie na stronę zachodu. Mniemanie to nabrało jeszcze i przez to większego znaczenia, iż na specyalny rozkaz króla Oskara przygotowana ma być eskadra złożona z 10 statków rozmaitéj wielkości i opatrzona w żywność i wszelkie potrzeby na 3 miesiące. Dnia 8 kwietnia 8 szalup kanonierskich i parowiec jeden popłynęły ze Sztokolmu do Kaknäs po proch, aby go zaraz na wyspę Gotland przewieść. Tegoż dnia 2 okręty powiozły na tęż wyspę kompletny lazaret. Wszystkie w całym kraju szalupy kanonierskie odebrały rozkaz udania się do przeznaczonych dla siebie stacyj, szczególnie na południe Stokolmu pomiędzy zatoki i skały.

— *Gaz. Krzyżowa* pisze z Kopenhagi 13 kwietnia. Flota angielska opuściła wczoraj zatokę Kiöge, pospieszając wcześniej niż zamierzyła była, podobno na wiadomość, iż część portów fińskich wolna od lodów i w porcie Rewalskim już ich nie wiele. Kilka tylko pomniejszych okrętów wojennych pozostało w Kiöge. Wielki i wspaniały okręt „Cressy“ o 90ciu działach w wielkiém był niebezpieczeństwie. Gwałtowna burza zerwała była w piątek kotwice jego i gnała go na skaliste brzegi szwedzkie. Tylko nadzwyczajném rozwinięciem siły pary powiodło mu się ocalić od rozbicia a już miał się za straconego. Wczoraj przypłynęła z południa fregata śrubowa angielska „Dauntless“ według dziennika *Faedrelandet* fregata ta krążyła po morzu po za wyspą Bornholm, doszła nawet do odnogi fińskiéj do Sweaborg i widziała w tamecznym porcie 18 rosyjskich okrętów liniowych. *Gaz. Krzyżowa* dopisuje tu, że według świeższych doniesień owe 18 okrętów udały się do naprzeciw leżącego Revalu.

— *Telegr. Bióro koresp.* podaje depeszę, iż Napier miał czynić przygotowania do blokady wszystkich portów rosyjskich, osobliwie w odnogach botnickiéj i fińskiéj.

— Z Nyeborga donoszą 12go, iż francuski okręt liniowy „Austerlitz“ przepłynął był Bełt, ale niewiadomo jaki wziął potem kierunek.

Turcya.

Gazeta Krzyżowa zamieszcza list z nad dolnego Dunaju 13go kwietnia następującéj treści: „Przedewszystkiém nadmienić muszę, iż od zajęcia Dobruczy przez Rosyan niezaszedł żaden ważny wypadek wojenny nad Dunajem. Obiegają wprawdzie w pobliżu obu głównych kwater naddunajskich u dolnego Dunaju biuletyny kute w Wiedniu o zwycięztwach Turków w W. Wołoszczyznie, o wielkiéj klęsce jaką ponieśli Rosyanie w bitwie zaczętéj 2go kwietnia a dotąd jeszcze nieskończonéj, i o podobnychże zwycięztwach Omera Paszy nad wałem Trajana: ale we wszystkich tych pogłoskach niemasz ani słowa prawdy, a francuzcy i angielscy oficerowie w Szumli i Ruszczuku nie mogą się dość wydziwić bujnéj kwiecistości tych korespondentów. Dobrucza całkowicie znajduje się w rękach Rosyan rozstawionych eszelonem na prawym brzegu Dunaju; dywersya ich w dniach 5 i 6 b. m. od strony wody i na drodze z Hirsowéj ku Czernawodzie odparowała szczęśliwie Mustafę paszę od wału Trajana i zmusiła go zająć z wojskiem swojém stanowisko w Bazarczyku na drodze, gdzie się schodzą przejścia Bałkanu. Czernawoda została podobno 8go przez Rosyan zajęta. Omer pasza przebywa w Szumli, i stamtąd operacyami wojennemi rozporządza. Wódz turecki musiał się uśmiać przeczytawszy jak *Tygodnik lekarski wiedeński* przeprowadza go konno po pod oknami korespondenta jego w Widdyniu i Kalafacie, gdyż w ciągu całéj teraźniejszéj kampanii nie był on w téj nowożytnéj Troi tureckiéj, ani też armii swojéj bałkańskiéj nieposuwa ku Dunajowi, i wcale nawet niemyśli uderzać na Wołoszczyznę ani też bronić szańców rzymskich już przez Rosyan zajętych. Sztuka przeprawy przez Dunaj, bronienia linii operacyjnéj, wprowadzenia w ruch 180,000 żołnierza i wyżywienia onego, nie jest tyle łatwą jak sobie to wyobrażać można, i tam tylko się udaje, gdzie wszystkie rozkazy z jednego centralnego wychodzą bióra i gdzie wszystkie się ma źródła wojskowe na rozkazy. Stanowisko armii tureckiéj jest w téj chwili takie samo, jak w dawniejszych wojnach rosyjsko-tureckich już po odbyciu pierwszéj kampanii. Twierdze Dunaju będą zamknięte i oblegane przez armię rosyjską stojącą w Wołoszczyznie, bronić ich zatem wypadnie, a ku wąwozom bałkańskim posuwać się będzie armia operacyjna rosyjska, zatém Omer pasza musi tam silnie się trzymać, aby w otwartéj bitwie przyjąć Rosyan i bronić linii Bałkanu, aż do nadejścia francuzko-angielskich wojsk posiłkowych.

— Według wiadomości z Silistryi doszłych w prywatnym liście z d. 4 b. m. odbywały się tam tylko drobne utarczki codzienne, z których po kilku rannych przybywało. List ten nie zawiera wszakże ani wzmianki o bitwie, która według krążących pogłosek miała była zajść 2go. Między Silistryą i Bazarczykiem gromadzą się znaczne siły. Mustafa pasza stoi pod wałem Trajana, Omer pasza przebywa naprzemian w Szumli i Bazarczyku.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 18 kwietnia. Cały wielki tydzień i święta Wielkanocne, odznaczyły się w tym roku piękną pogodą a nawet przez kilka dni mieliśmy ciepło prawdziwie majowe. Niezwykły też ruch panował przez te dnie w mieście naszem. W piątek i sobotę, tłumy pobożnych obchodziły liczne nasze świątynie, nieszczędząc datków na wsparcie ubogich. W pierwsze zaś i drugie święto, po nabożeństwie, patryarchalny obyczaj święconego, pielęgnowany u nas z gościnnością prawdziwie staropolską, wywoływał ruch innego rodzaju, który w poniedziałek tradycyjną pielgrzymką na *Emaus* przedłużył się do późnego wieczora. Dzisiaj taka sama wiosenna pogoda sprzyja obchodowi *Rękawki* i tłumy ludu wyprowadza na Podgórze.

— Wczoraj miała wyjechać ze Lwowa do Wiednia, deputacya z hołdem gratulacyjnym z powodu zaślubin NPana, złożona z JExc. JX. arcybiskupa Baranieckiego, JE. Radcy tajnego Kajetana hr. Lewickiego, księcia Kalixta Ponińskiego, hr. Włodzimierza Russockiego, hr. Jana Stadnickiego pp. Erazma Korytowskiego Zawadzkiego, Laskowskiego, Adamskiego i Breuera.

— JExc. hr. Namiestnik powierzył na lat 10 przedsiebiorstwo teatru polskiego we Lwowie p. Chełchowskiemu.

— Hr. Józef Mycielski z Kobylegopola, uzyskał potwierdzenie ministeryum na radcę ziemstwa powiatu poznańskiego.

— Obraz Rafaela z pierwszych jego prac przedstawiający familię Świętą, zakupiono do Muzeum Berlińskiego od księcia Terranuovo z Neapolu za 30,000 talarów. Obraz ten jest na drzewie, okrągły, średnicy blisko $4\frac{1}{2}$ stóp. Passavant upatruje w tym obrazie wpływ Leonarda da Vinci.

— W Berlinie robiono próby z nowego rodzaju nabojami do ręcznéj broni, które o 400 kroków przebijają jeszcze pancerz kirassyerski, gdy tymczasem zwykłe naboje ledwie mają tę siłę o 200 kroków. W tych nowych nabojach są kule żelazne formy obdłużéj ważące tylko $1\frac{1}{2}$ łuta, gdy zwykłe kule ołowiane ważą 2 łuty, zatém i pod względem taniości i lekkości materyału, wynalazek ten okazuje się byó dogodnym.

— Przed parą tygodniami p. Węclewski auskultator z Poznania, bronił w uniwersytecie Wrocławskim, celem otrzymania stopnia Dra prawa, rozprawy swojej p. n.: *Statutum Vislicense, sive jus civile Polonorum; pars prior.* Zdania autora o prawie cywilném polskiém, mianowicie zaś o stosunkach żydów w Polsce, zbijane były nietylko przez przydanych mu oponentów Nehringa i Szczanieckiego, ale przez proboszcza Smolkę i profesorów Gisslera, Abegga i Gauppa.

— Jako osobliwość podajemy tu następującą wiadomostkę kursującą po dziennikach angielskich, jako wypadek prawdziwy. „Toronto Colonist“ dziennik kanadyjski donosi, że rząd angielski posłał do Kanady tajemny rozkaz przeglądania wszystkich listów przesyłanych do Rosyi. W parę dni potém przytrzymano na poczcie w Kwebeku list adresowany do — Cesarza Mikołaja z poradą, aby kilka tysięcy przebranych żołnierzy wysłał do Ameryki z poleceniem, aby się przedarli przez granicę do Kanady, opanowali Kwebek i aby Rosya podzieliła się Kanadą ze Stanami Zjednoczonemi. Wiadomość ta znalazła wiarę, i kanadyjski „Merkury“ powtarzając ją mówi, iż w Ameryce w saméj rzeczy pełno się teraz uwija oficerów rosyjskich.

Przyjechali do Krakowa: od dnia 14go do dnia 18go kwietnia: Felicyan Laskowski, Antonia Podlewska. Jan hr. Stadnicki, Karol von Höpflingen Bergendorf ze Lwowa. Franciszek Władyka z Homlitz. Józef Loserth z Wadowic. Józef Ortyński z Czerniowic.

Wyjechali: Eugeniusz Kriegshaber, Adolf Stankowski, Stanisław Pieniążek, Wit hr. Żeleński, Jan Bocheński do Wiednia. Antoni Taborski do Wrocławia. Franciszek Makowski do Prus.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Gdańsk 13 kwietnia. Po gorączkowém ożywieniu zeszłego tygodnia, targi zbożowe w Anglii ucichły; a nawet dla braku spekulacyi ceny o 1 do 2 szylingów usunęły się. Dowozy mąki amerykańskiéj i pszenicy zagranicznéj były znaczne; a że kupcy na ogromne obecne ceny nie mieli odwagi wchodzić w tranzakcye, obrot więc interesów nader był ograniczony.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu:

	pszenicy	jęczmienia	owsa	bobu gro.	siem. ln.	mąki cent.
z kraju . .	1699	6632	12218	1012	—	3460.
z zagranicy	24,351	——	3924	37	9593	27775.

Targi prowincyonalne szkockie i irlandzkie, podobnemu jak i londyńskie uległy zniżeniu.

We Francyi ceny się trzymały mocno, ale targi były spokojne, a kupna ograniczały się do konsumcyi codziennéj.

W Holandyi, Belgii i Hamburgu, opinia była najlepsza i ceny na najwyższéj stopie pozostały.

Na naszéj giełdzie nie było wiele ruchu, dzisiejszy targ więcéj od poprzednich był ożywiony; lecz ceny w stosunku do angielskich od zeszłego tygodnia o 20 guldenów niżéj musimy notować.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy z wody łasztów 220, ze spichrza 76. Żyta łasztów 9. Jęczmienia łasztów 5.

Płacono za łaszt wagi holend.	guld. prus.	korzec warszawski. złp. gr.—złp. gr
pszenicy świeżéj . 122—126	525—650	39 14 — 48 26

„ „	127–128	670–690	50	11 – 51	26.
„ „	131	720		54	3.
ze spichrza . . .	119–127	540–680	40	18 – 51	3.
	128–129	680–690	51	3 – 51	26.
żyta	119–124	475–490	35	22 – 36	25.

Czas mamy chłodny ale suchy, i nadzwyczaj silne wiatry panują. W Toruniu dla ciągłych wichrów, nie przeszło na wody pruskie.

Kursa zamian: Londyn 193. Amsterdam 99¾.

Makowski Kendzior & Comp.

Kurs papierów publicznych i pieniędzy

Wiedeń. *Kursa telegraficzne z dnia 18go kwietnia:* — Metaliki 5-pr. 83¾. — Metaliki 4½-pr. 76$\frac{11}{16}$. — Metaliki 4-pr. 69⅜. — 4-pr. z 1850 r. 93. — 2½-pr. 48$\frac{7}{16}$. — 1-pr. 19½ z ciągn. — z 1830 r. 250, 302. — Augsburg 134. — Londyn 13 kr. 4. — Paryż 159. — Akcye Bankowe 1211. — Akcye kol. żel. półn. Ferdyn. —. — Pożyczka z r. 1851 lit. A. —., B. —. Ost-Donau Dampfsch. —.

Kurs krakowski 15 kwietnia. Banknoty austr. z. 83½, pł. 83. Pruski kurant z. 112, pł. 111. — Rubla srebrne nowe z. 104¼. — pł. 103. — Cwancygiery nowe z. 108, pł. 107½. — Cwancygiery stare z. 106¾, pł. 106¼. Imperyały z. 35 15, pł. 35. — Dukaty austr. i holend. z. 21 — pł. 20 15. — 20frankowe z. 35 8 pł. 35 —. Listy zast. pol. z. 93½ pł. 90. — Listy Zast. galic. z. 93¼ pł. 92½.

Kurs wrocławski z dnia 13 marca. Banknoty austr. 72½ z. Banknoty pol. 89¾ z. Listy zastawne polskie dawne 81½ z. — nowe — z. — Listy zastawne poznańs. 4-pr. 98¼ z. — dto 3½-pr. 87¾ d. — Kolej Krak.-górno-szląska 78 d.

URZĘDOWE.

(274) CESARSKO-KRÓLEWSKI TRYBUNAŁ (3)

Wielkiego Księstwa krakowskiego.

[N.1889]. W myśl artykułu 2go Ustawy hipotecznéj z r. 1844, po wysłuchaniu wniosku c. k. Prokuratora, wzywa wszystkich mających prawo do spadku po Janie Dyrdzie, składającego się z 7miu morgów gruntu wraz z domem N. 9 konskr. oznaczonym, we wsi Rząska Szlachecka w okręgu Wgo Księstwa Krakowskiego położonych, aby się w ciągu trzech miesięcy do c. k. Trybunału zgłosili; — po upływie bowiem tak zakreślonego czasu, spadek w mowie będący Wiktoryi i Maryannie Dyrdziankom siostrom spadkodawcy przyznany będzie.

Kraków dnia 8go marca 1854 r.

Sędzia prezydujący, *J. Kopyciński.*
Sekretarz, *W. Płonczyński.*

N. 71. C. K. SĄD POKOJU (303-2-3)

Okręgu III. Mogilskiego.

Stósownie do artykułu 52 Ustawy o włościanach usamowolnionych i na zasadzie artykułu 12go Ustawy hipotecznéj z r. 1844, wzywa mających prawo do spadku po niegdy Grzegorzu Baranie włościaninie we wsi Trojanowicach pozostałego z domu numer 4 i gruntu morgów 10 pod pozycyą 5 Tabelli zapisanego składającego się, aby z prawami swemi w przeciągu miesięcy trzech do spadku tego zgłosili się — po upływie bowiem oznaczonego terminu, pomieniony spadek zgłaszającym się Andrzejowi i Jadwidze z Baranów Rzepczyńskim małżonkom, z mocy testamentu w zupełności przyznanym zostanie.

Kraków dnia 28go marca 1854 r.

Sędzia, Slizowski. — Pisarz, W. Korczyński.

Ner 356. **Wezwanie.** (306–2-3)

Jeżeli nieobecni poborowi: Andrzej Talarek n. d. 54 z Podobina, Maciej Starmaszyk n. d. 2 i Józef Maciejko n. d. 15 z Niedźwiedzia; Sobestyan Wiatr n. d. 129 i Józef Cichorczyk n. d. 135 z Poremby; Jan Lach n. d. 128 z Koniny; Jan Kuczaj n. d. 54, Franciszek Ligasik n. d. 135 i Michał Chorągwicki n. d. 99 z Łostówki; Sobestyan Miszowniak n. d. 38, Maciej Napora n. d. 141, Maciej Napora n. d. 14 i Antoni Żłydach n. d. 139 z Lubomierza; Tomasz Dawiec n. d. 185 z Górnéj Mszonéj — w przeciągu 3 tygodni tutaj nie stawią się; postąpi się z niemi podług dotyczących przepisów.

Zwierzchność polityczna Poremba Wielka w Cyrkule Sandeckim 28go marca 1854.
Rucki.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

N. 237 *Miasta Krakowa.*

Z powodu, iż licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo uskutecznienia reparacyj, mianowicie: odbudowania dachu nad karczmą w wsi Jeziorzanach szpitala św. Łazarza własnéj, zawalonego i innych kosztorysem przez c. k. Budownictwo sporządzonym wykazanych, po dwakroć ogłoszona do skutku niedoszła; Dyrekcya Ogólna podaje do wiadomości powszechnéj, iż w biórze jéj w gmachu Szpitala św. Ducha na dniu 25 b. m. i r. od godziny 10téj do 12téj w południe, odbędzie się na to przedsiębiorstwo jeszcze raz licytacya przez deklaracye opieczętowane od ceny nieoznaczonéj, pozostawiając deklarantom ofertę, za jaką fabrykę tę według planu i kosztorysu wykonać zobowiążą się.

Deklaracye napisane być winny na stemplu ceny kr. 15 m. k., podług wzoru Dziennikiem Rządowym ogłoszonego, w których licytujący zamieszczą wyraźnie liczbami i literami kwotę, za jaką fabrykę rzeczoną uskutecznić zechcą, i te w miejscu i czasie do licytacyi oznaczonych, vadium zaś w kwocie złr. 118 m. k. w kasie głównéj Szpitala św. Łazarza złożą; inne warunki tego przedsiębiorstwa każdego czasu w miejscu gdzie licytacya odbędzie się, w godzinach kancelaryjnych odczytać mogą.

Kraków dnia 31go marca 1854.

Presydujący Maiewski,
Sekretarz Tyralski.

(329)

Inseraty.

(277) **Zakład** (2-3)

KĄPIELI IWONICKICH

wzywa panów przedsiębiorców traktyerni, piekarni, cukierni, żeby się wcześnie a najdaléj do 25go kwietnia, osobiście lub frankowanemi listami na pocztę Miejsce do zakładu zgłaszali.

Z powodu wyjazdu, znajduje się do wynajęcia każdego czasu Pałac z meblami lub bez mebli, w ogrodzie niegdyś Kremera pod L. 22 w gminie VII., ze stajnią, wozownią itd., z ogrodem lub bez ogrodu. Bliższą wiadomość na miejscu powziąść można. (291–3-4)

HERMANN KOTHE

beehrt sich anzuzeigen, dass er nächster Tage auf seiner Rückreise von Lemberg in Krakau eintreffen wird, um auch dort, wie in Wien, Berlin, Dresden, Hamburg, Köln, München, Prag, Pest, Tryest etc. etc., öffentlich Proben seiner

Gedaechtnissstaerke

abzulegen und seine Kunst zu lehren.

Tausende von Zuhörern Hermann Kothe's in fasst allen Haupt- und vornehmeren Städten Deutschlands verdanken seiner Darstellung ein vorzügliches Gedächtniss. (353-1-3)

Przegląd Polityczny.

Depesze telegraficzne.

Tryest 17 kwietnia. Ostatnie wiadomości z Epyru i Tessalii donoszą, że twierdze Arta i Janina zostają zawsze jeszcze w ręku Turków. Liczne bywają wycieczki i utarczki z powstańcami, ale bez stanowczego rezultatu. Komunikacya między dwoma twierdzami jest nieprzerwana, jakkolwiek bardzo utrudniona. Prócz parostatku „Prometeusz“ przybył drugi okręt wojenny francuzki do Prevezy. Austryacka goeletta wojenna Arethusa, zawinęła do Volo, dla strzeżenia handlu austryackiego.

Kopenhaga 16 kwietnia. Wszyscy ministrowie pozostają nadal na swoich stanowiskach. 22 okręty floty angielskiéj, do któréj przyłączył się francuzki okręt liniowy „Austerlitz“ przepłynęły pod Bornholm. Admirał Plumridge schwytał pięć solą naładowanych okrętów rosyjskich i przywiózł je do przystani Kiöge.

Paryż 16 kwietnia. *Monitor* donosi, że posłowie angielski, francuzki i austryacki w Syra nie wzięli udziału w uroczystym obchodzie rocznicy ogłoszenia niepodległości Grecyi.

Jakkolwiek mamy dzisiaj do podania trzechdniowe wiadomości, są one wszakże tak nieliczne, że nietrudno nam będzie takowe z reassumować.

Ostatnia poczta Stambulska z d. 6 b. m. nic ważnego nieprzyniosła. Floty połączone były o ile wiadomo na pełném morzu. Porta zamyśla obwieścić nowy manifest do narodu z okazyi wypowiedzenia wojny Rosyi przez państwa zachodnie. Wielka liczba poddanych greckich, którym nakazano opuścić kraje tureckie, postanowiła poddać się zupełnie pod opiekę Turcyi, tj. zrzec się swojego charakteru poddanych rządu greckiego, a przyjąć charakter poddanych tureckich. Do Konstantynopola przybyła delegacya od Czerkiesów pod przewodnictwem jednego z krewnych Szamyla. Nowy Szeik ul Islam niema sympatyi u ludu; w dniu 3 b. m. znieważono go publicznie. Przybyły tam dwa angielskie statki handlowe z Odessy, które stamtąd uszły.

Z Odessy nadeszła wiadomość z d. 6 b. m. wprost do Wiednia, według któréj okręty floty angielsko-francuskiéj pojawiły się na wysokości Odessy i wyraźnie stamtąd były widziane. W Berlinie obiegała pogłoska o wzięciu Odessy, która powstała w Paryżu i była prostym wymysłem w celach giełdowych puszczonym.

Z teatru wojny nad Dunajem tyle tylko pewnego, że utarczki na całéj linii bojowéj ponawiają się codziennie bez żadnych ważnych następstw. O bitwie pod Silistryą 2go b. m., o któréj pogłoski krążyły, nic nie słychać. Główne siły tureckie gromadzą się pomiędzy Silistryą a Bazarczykiem, Omer pasza jeździ naprzemian z Bazarczyku do Szumli. Mustafa stoi pod wałem Trajana. Szaniec przedmostowy Czernawoda jest w ręku Rosyan od 8go i wieś tego nazwiska (Kara-Su) także opuszczona przez Turków. Czy się zaś ta wiadomość odnosi do Karasu po za wałem Trajana leżącego, lub do właściwéj osady Czernawoda zwanéj, tego nie wiemy. Przeprawie Turków za Dunaj nie należy przypisywać wielkiéj wagi, bo w obec ogromnych sił rosyjskich w Dobruczy, Turcy linii przedbałkańskiéj osłabić nie mogą.

Sejm badeński zamknięty został przez Księcia Rejenta 12go kwietnia mową, w któréj o sporze kościelnym nie było ani wzmianki.

Wiadomo już, że admirał Napier postanowił rozpocząć blokadę portów rosyjskich, a powyższa depesza donosi, że już minął z flottą swoją wyspę Bornholm.

Przywiezona przez kapitana Plumridge, wysłanego na rekonesans, wiadomość o ruchach flot rosyjskich między Sweaborg a Revalem, spowodowała admirała Napier do tak spiesznego wypłynięcia, że zaprosiwszy wiele znakomityh osób z Kopenhagi na śniadanie na pokład swojego okrętu, widział się zmuszonym odprosić je i tego samego dnia (12go) przystań Köge opuścić.

Z Francyi tyle jedynie mamy do doniesienia, że ciało prawodawcze uchwaliło jednomyślnie projekt do prawa podwyższającego do 140,000 ludzi kontyngens 1853 roku.

Książe Napoleon przybył do Marsylii i miał 17go wypłynąć do Turcyi. Tegoż dnia miał wyjechać z Paryża książe Cambridge, a nazajutrz jen. Raglan. Marszałek Saint Arnaud wyjechał z Paryża w sobotę.

Angielski dziennik *Standard* podaje depeszę z Berlina, z wiadomością, że książe Barklay de Tolly udaje się do Londynu w missyi specyalnéj (niewiadomo ze strony jakiego mocarstwa).

Ze Stockholmu donoszą, że cholera wybuchła bardzo silnie w Petersburgu, Kronsztadzie i Abo. Książe feldm. Paszkiewicz oczekiwany był w Bukareszcie 15go.

Zresztą nieodebraliśmy dzisiaj ani pruskich, ani wiedeńskich dzienników.

Sprostowanie.

W *Dodatku* do Nru 87 *Czasu*, w wierszu 28mym przypisku ¹) do Wspomnienia pośmiertnego o śp. Kaź. Badenim, *zamiast*: „przyniosła cnoty domowe wśród *domu* zepsutego“ *czytaj* „wśród *dworu* zepsutego.“

SPOSTRZEZENIA METEOROLOGICZNE.

Dzień.	Godzina.	Wys. baromet. w liniach par. przy 0° Reaumura.	Stan ciepła podług Reaumura.	Wilgotność powietrza względna	Kierunek i natężenie wiatru.	Stan nieba.	Zjawiska napowietrzne.	Zmiana ciepła w ciągu dnia od	do
15	2	331‴36	+ 10° 6	38 8	wpnwschodni słaby	pogoda		+12°7	+0°4
„	10	330 26	+ 6° 0	65 0	pnwschodni „	„			
16	6	329 79	+ 1° 6	88 7	„ „	„	szron		
„	2	329 08	+ 12 3	36 5	płzachodni „	„		+15 3	+1°9
„	10	328 88	+ 6 9	70 0	zachodni słaby	„			
17	6	329 70	+ 4 6	77 7	ppnwschodni „	pochmurno			